

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

លេខ... ៣៧... គ.ជ.ណ

សារលិខិត

របស់សម្តេច ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
ផ្តើមក្នុងឱកាស អបអរសាទរទិវាបរិស្ថានជាតិ និងបរិស្ថានពិភពលោក
ថ្ងៃទី ០៥ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០២

- ~សូមក្រាបថ្វាយបង្គំសម្តេចព្រះសង្ឃរាជវាំង២គណៈ និងព្រះវេរាជវាំង២គណៈ គ្រប់ព្រះអង្គជាតិសក្ការៈ
- ~សូមក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះ នរោត្តម សីហនុ និង សម្តេចព្រះរាជ អគ្គមហេសី ជាតិសក្ការៈ
- ~សម្តេចប្រធានព្រឹទ្ធសភា សម្តេចក្រុងព្រះ ព្រះប្រធានរដ្ឋសភាជាតិកោរពដំខ្ពង់ខ្ពស់
- ~ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី តំណាងរាជរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការអន្តរជាតិណាប្រចាំ នៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- ~បទប្បដ្ឋានបរិស្ថានជាតិអស់ជាតិកោរព

ថ្ងៃនេះក្នុងនាមប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាល ទូលព្រះបង្គំ ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំមានកិត្តិយសដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ និងក្តីសោមនស្ស រីករាយឥតឧបមាក្នុងការធ្វើសេចក្តីថ្លែងសារលិខិតទៅកាន់ជនរួមជាតិជាទីស្នេហា ដើម្បីសំដែងនូវឆន្ទៈ និងការ ប្តេជ្ញាចិត្ត ចូលរួមជាមួយរដ្ឋាភិបាល និងប្រជាពលរដ្ឋជាង ១០០ ប្រទេសលើសកលលោក ក្នុងបុព្វហេតុការពារ ថែរក្សា និងគាំពារបរិស្ថាន នៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បរិស្ថានតំបន់ និងបរិស្ថានភពផែនដីទាំងមូល ។

ថ្ងៃទី ០៥ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០២នេះ គឺជាឆ្នាំទី ៩ ហើយ ដែលប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជាជាមួយប្រជាជាតិ ជាង១០០ប្រទេសលើភពផែនដីយើងនេះ នាំគ្នាប្រារព្ធធិវាបរិស្ថានពិភពលោក ០៥មិថុនា និងជាឆ្នាំទី៧ផងដែរ ដែលប្រជាជាតិកម្ពុជាយើងកំណត់យកថ្ងៃនេះ ជាថ្ងៃប្រារព្ធធិវាបរិស្ថានជាតិព្រមជាមួយនិងប្រធានបទ ដែល ប្រកាសឡើងដោយអង្គការកម្មវិធីបរិស្ថានសហប្រជាជាតិហៅកាត់ថា យូណែប (UNEP) មានខ្លឹមសារថា " សូម ផ្តល់នូវជោគវាសនា ល្អជាងគេដល់ភពផែនដី " (Give Earth a Chance = Donnons une chance à la planète) ។

យោងតាមប្រវត្តិនៃកិច្ចដំណើរការប្រជុំនៅ រីយ៉ូដឺហ្សានណេរូ (Rio de Janeiro) ប្រទេសប្រេស៊ីលក្នុងឆ្នាំ ១៩៩២ ដែលបង្កើតឱ្យមានរបៀបវារៈទី២១ (Agenda 21) និងការកំណត់យកថ្ងៃទី០៥ មិថុនា ជាថ្ងៃប្រាកដ ទិវាបរិស្ថានពិភពលោក គិតមកដល់ឆ្នាំនេះគឺមានអាយុកាល ១០ឆ្នាំហើយ ។ ប៉ុន្តែដោយស្ថានភាពសត្យានុវត្ត និងអត្តនោម័ត ខ្លឹមសារនានាដែលមានចែងនៅក្នុងរបៀបវារៈទី២១ ក្នុងន័យអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព ទប់ស្កាត់ការ ខូចខាតបរិស្ថានទាំងគុណភាព និងបរិមាណមិនទាន់ទទួលជោគជ័យជាទីពេញចិត្តនៅលើក្របខ័ណ្ឌសកលលោកទាំង មូលនៅឡើយ ។ ដូច្នេះហើយបានជាមានកិច្ចប្រជុំពិភាក្សាបន្តបន្ទាប់ទាំងថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់តំបន់ និងថ្នាក់សកលលោក ដើម្បីរកដំណោះស្រាយជួយសង្គ្រោះភពផែនដី ។

ថ្ងៃទី ២៨ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០១ កន្លងមកនេះ នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំ ថ្នាក់តំបន់ អាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក ដែលបានធ្វើ ឡើងនៅរាជធានីភ្នំពេញ ដោយមានការចូលរួមពីប្រទេសចំនួន ៦២ ដើម្បីត្រៀមរបៀបចំកិច្ចប្រជុំពិភពលោក នៅខែ កញ្ញា នៅប្រទេសអាហ្វ្រិកខាងត្បូង ស្តីពីការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព និងកម្មវិធី "របៀបវារៈទី២១ Agenda21" ទូលព្រះបង្គំ ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំបានថ្លែងសុន្ទរកថាលើកឡើងនូវទិដ្ឋភាពជារួមមួយចំនួនជុំវិញសភាពការណ៍នយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច វប្បធម៌ និងសង្គមកិច្ចនៅកម្ពុជា និងលើសកលលោក ព្រមទាំងបានឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញនូវកិច្ច ប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលនិងកិច្ចការពារបរិស្ថាននៅកម្ពុជា បរិស្ថានតំបន់ និងបរិស្ថានសកលលោក ។ នៅ ពេលនោះ ទូលព្រះបង្គំ ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំក៏បានលើកឡើងនូវអនុសាសន៍មួយចំនួន ដើម្បីជំរុញឱ្យមានការអនុវត្ត ប្រកបដោយចីរភាព ដោយសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ជាគោលដៅចម្បងនៃការអភិវឌ្ឍប្រកប ដោយចីរភាព ។ ទូលព្រះបង្គំ ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំបានបញ្ចូលប្រធានបទ "សង្គ្រាមប្រឆាំង និងភាពក្រីក្រ" ជាសេចក្តី ដ៏សំខាន់បំផុតក្នុងសេចក្តីថ្លែងការណ៍នៅរាជធានីភ្នំពេញ អំពីផែនការតំបន់ក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព (Phnom Penh Regional Platform on Sustainable Development) ។

ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព ត្រូវឈរនៅលើគោលគ្រឹះបី គឺទី១ ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន ទី២ គឺស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងទី៣ គឺការលើកស្ទួយវិស័យ សង្គមកិច្ច អប់រំ សុខាភិបាល សមភាព និងសមធម៌ ។ ឯមូលដ្ឋានគ្រឹះដើម្បីធានាបាននូវជោគជ័យដ៏ពិតប្រាកដ នៃការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រគឺអភិបាលកិច្ចល្អ ។

បទប្បណិទ័យជាតិជាស្នេហា !

កម្ពុជាត្រូវបានគេចាត់ទុកជាប្រជាជាតិក្រីក្រមួយ ក្នុងចំណោមប្រទេសមួយចំនួនទៀតលើសកលលោក ដោយបណ្តាលមកពីមូលហេតុនៃសង្គ្រាមផ្ទៃក្នុងអូសបន្លាយជិត៣ទសវត្ស ។ ដូច្នេះក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធីនានា ស្តីពីការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព ព្រមទាំងការបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនក្រោមអនុសញ្ញាអន្តរជាតិទាំងឡាយ នៅជួបប្រទះឧបសគ្គពហុសណ្ឋាន ។

ភាពក្រីក្របច្ចុប្បន្ន ដែលនៅមានសេសសល់នៅឡើយក្នុងចំណោមប្រជាពលរដ្ឋរបស់យើងមួយចំនួនបាន
បង្កដល់ការធ្វើអាជីវកម្មធនធានធម្មជាតិតាមរបៀបមួយដែលគ្មាននិរន្តរភាព ដើម្បីបំពេញសេចក្តីត្រូវការជា
មូលដ្ឋានរបស់ពួកគេ ។ រាជរដ្ឋាភិបាលបានយល់យ៉ាងច្បាស់ពីការជះឥទ្ធិពលអាក្រក់ នៃភាពក្រីក្រជាមួយនិង
ការវិវិលបរិស្ថាន ។ ការកែទម្រង់ព្រៃឈើ ជលជល ការគ្រប់គ្រងដីធ្លី កិច្ចការពារបរិស្ថាន ការកសាងសហគមន៍
ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិធានាមានជាអាទិ៍ ការបង្កើតសហគមន៍ព្រៃឈើ សហគមន៍ជលជល សហគមន៍
តំបន់ការពារធម្មជាតិ ។ ល ។ និងការលើកស្ទួយជាអាទិភាពវិស័យអប់រំ សុខាភិបាល សង្គមកិច្ច ត្រូវបាន
រាជរដ្ឋាភិបាលជំរុញ និងលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព ។

ការយកចិត្តទុកដាក់បញ្ហាយេនឌ័រ (Gender) បានលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការចូលរួមរបស់ប្រជាជន ក្នុងការ
គ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ហើយបានរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ដល់កិច្ចការពារបរិស្ថាន ។ រាជរដ្ឋាភិបាលបានកំណត់
សតវត្សទី២១ នេះថាជាសតវត្សបរិស្ថាន ដោយយោងទៅលើអន្តរាគមន៍ទំនាក់ទំនងបំពេញគ្នាទៅវិញទៅមករវាងការ
អភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយចីរភាព និងកិច្ចការពារបរិស្ថាន ។

ប្រធានបទលើកឡើងដោយអង្គការកម្មវិធីបរិស្ថានសហប្រជាជាតិអាស៊ីកាសនោះ ដែលមានខ្លឹមសារថា
"សូមផ្តល់នូវជោគវាសនាជាតិដ៏ល្អដល់រាជរដ្ឋ" បានបង្កប់នូវអត្ថន័យ និងសកម្មភាពយ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុត
ហើយហាក់ដូចជាបានដាស់ស្មារតីមនុស្សជាតិគ្រប់រូបឱ្យក្រោកឈរ និងភ្ញាក់រលឹកចូលរួមថែរក្សារាជរដ្ឋយើង
ដែលកំពុងប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់ដោយសារសកម្មភាពមនុស្ស ហើយវាក៏បានដង្ហោយហោដល់បុគ្គលម្នាក់ៗ ឱ្យចូល
រួមជួយព្យាបាលឱ្យបានសះស្បើយមុនរបូសរាជរដ្ឋ មានជាអាទិ៍គឺ សំណឹកដី ការកើនឡើងវាលរហោស្ថាន ការ
បាត់បង់ព្រៃឈើ ការបាត់បង់សត្វព្រៃ និងរុក្ខជាតិរាប់ម៉ឺនប្រភេទ ភ្លៀងមានជាតិអាស៊ីត ការទាញយកផលពី
បាតសមុទ្រហួសហេតុ ការវាត់ទីដើម្បីប្រកបដំណាក់សិក្សា និងការចិញ្ចឹមសត្វ ការប្រែប្រួលយ៉ាងអាក្រក់នៃ
អាកាសធាតុ ការរលាយទឹកកកនៅតំបន់ប៉ូល កំណើនបរិមាណសំណល់មានជាតិពុល ការហូរចូលប្រជាជនជនបទ
មកកាន់ទីក្រុងយ៉ាងគំហុក ការបំពុលខ្យល់ បំពុលទឹក និងការរំខានដោយសំលេង ។ ល ។ និង ។ ល ។

ដោយឡែក នៅកម្ពុជាយើង បញ្ហាចំពោះមុខគឺការបាត់បង់ព្រៃឈើ និងការវិនាសនៃជីវៈចម្រុះជាបញ្ហា
ដែល រាជរដ្ឋាភិបាលបាត់ទុកជាបញ្ហាអាទិភាព ហើយរាជរដ្ឋាភិបាលបានចាត់ទុកនិរន្តរភាពព្រៃឈើកម្ពុជា ជាអាយុ
ជីវិតនយោបាយរបស់ខ្លួន ។

បទប្បដ្ឋានស្នេហាស្នេហា !

ឆ្លៀតក្នុងឱកាសនេះ ទូលព្រះបង្គំ ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំសូមថ្លែងនូវការកោតសរសើរដោយស្មោះស្ម័គ្រ
ចំពោះថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីរាជការគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់នៃក្រសួងបរិស្ថាន ដែលបានខិតខំបំពេញភារកិច្ចសំរេច
ជោគជ័យក្នុងកិច្ចការពារថែរក្សា និងគាំពារបរិស្ថានគួរជាទីមោទនៈ ។ ទន្ទឹមនេះដែរ ខ្ញុំក៏សូមថ្លែងអំណរគុណ

ដល់កិច្ចសហការ និងសហប្រតិបត្តិការល្អពីសំណាក់គ្រប់ស្ថាប័ននៃរាជរដ្ឋាភិបាល អាជ្ញាធរដែនដីគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ព្រះសង្ឃគ្រប់អង្គ ប្រជាពលរដ្ឋ កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ និងសិស្សានុសិស្សគ្រប់ភូមិសិក្សា ដែលបានធ្វើសកម្មភាព ចូលរួមក្នុងកិច្ចការបរិស្ថាននៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

ក្នុងឱកាសនេះដែរ ក្នុងនាមរាជរដ្ឋាភិបាល ទូលព្រះបង្គំ ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាង ជ្រាលជ្រៅបំផុត ចំពោះរដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសជាមិត្ត អង្គការជាតិ និងអន្តរជាតិ សង្គមស៊ីវិល និងសហប្បវេណីជនជាតិ និងអន្តរជាតិ នា ដែលបានចូលរួមជួយឧបត្ថម្ភថវិកា សំភារៈ ធនធានមនុស្ស និងបញ្ញាព្យាបាល ដើម្បីជួយទ្រទ្រង់ដល់ សកម្មភាពគាំពារបរិស្ថានព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក៏ដូចជាបរិស្ថានក្នុងតំបន់ និងបរិស្ថានសកលលោកទាំងមូល ផងដែរ ។

ជាទីបញ្ចប់ ទូលព្រះបង្គំ ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំសូមអំពាវនាវដល់គ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ អាជ្ញាធរដែនដីគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ព្រះសង្ឃ និងប្រជាពលរដ្ឋទូទាំងប្រទេស សូមមេត្តាចូលរួមអនុវត្តនូវគោល- នយោបាយគាំពារបរិស្ថានរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលឱ្យបានជាប្រចាំ និងកាន់តែសកម្ម ខ្លាំងក្លាជាងមុនថែមទៀត ។ បុគ្គល ម្នាក់ៗត្រូវមានទស្សនៈថា " ភពផែនដីជាប្រភពនៃជីវិត ហើយយើងត្រូវផ្តល់ឱកាស ឱ្យភពផែនដីមានការរីក លូតលាស់តាមបែបធម្មជាតិរបស់វាផង ហើយរាល់ការធ្វើអាជីវកម្មធនធានធម្មជាតិ ត្រូវធានានិរន្តរភាព បរិស្ថានជាសិទ្ធិ " ។

ទូលព្រះបង្គំ ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំសង្ឃឹមថា ស្ថាវត្ថិនៃការប្រារព្ធទិវាបរិស្ថានជាតិ និងបរិស្ថានពិភពលោក ៥ មិថុនា ២០០២ ពេលនេះនឹងក្លាយជាឆន្ទៈប្តូរផ្លាស់ដ៏មោះមុតរបស់ប្រជាជនយើង និងមនុស្សជាតិ ដើម្បីបុព្វហេតុ បរិស្ថានភពផែនដី ។

យោ ធិបរិស្ថានជាតិ និងបរិស្ថានពិភពលោក ៥ មិថុនា ២០០២ !

សូមផ្តល់ទូរស័ព្ទសេវាសង្គមជាទីជំនុំដល់ភពផែនដី !

សូមអរព្រះគុណ អរគុណ !

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ៣១ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០២
នាយករដ្ឋមន្ត្រី

សែន

44